

Predmet C-769/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

21. listopada 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Specializiran nakazatelen sad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

7. listopada 2019.

Druga stranka u postupku:

Specializirana prokuratura

Tuženici:

UC

TD

Predmet glavnog postupka

Optužnica koja ima nedostatke, odnosno nejasne, proturječne i nepotpune opise kaznenih djela zbog kojih se protiv okrivljenika vodi sudski postupak. Mjere za otklanjanje tih nedostataka.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje članka 6. Direktive 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku i usklađenost nacionalnog zakona s tom odredbom.

Zahtjev se upućuje na temelju članka 267. UFEU-a.

Prethodno pitanje

Je li nacionalni zakon, koji u slučaju optužnice koja ima nedostatke (čiji je sadržaj nejasan, nepotpun ili proturječan) uopće ne dopušta mogućnost otklanjanja tih nedostataka ispravcima državnog odvjetnika na pripremnom ročištu na kojem se ti nedostaci utvrde, nego umjesto toga uvijek obvezuje sud da obustavi postupak i stvar vrati državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice, u skladu s člankom 6. Direktive 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.), načelom ispitivanja slučaja u razumnom roku u skladu s člankom 47. stavkom 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, načelom nadređenosti prava Unije i načelom poštovanja dostojanstva, ako time dolazi do znatnog odugovlačenja kaznenog postupka, a nedostaci se mogu otkloniti odmah na raspravi?

Navedene odredbe prava Unije i sudska praksa

Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku; usklađenost nacionalnog zakona s člankom 6.

Presuda od 5. lipnja 2018., Kolev (C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392)

Navedena nacionalna pravila

Nakazatelno procesualen kodeks (Zakonik o kaznenom postupku, u daljnjem tekstu: NPK), članci 246. do 249., članak 242., članak 287., članak 55., članak 178., članak 180. i članak 348.

Zakon za normativnite aktove (Zakon o normativnim aktima), članak 46. stavak 2.

Interpretativna presuda br. 2. Varhoven kasacionen sad (Vrhovni kasacijski sud, Bugarska) od 7. listopada 2002.

Interpretativna presuda br. 6. Varhoven kasacionen sad od 19. veljače 2018.

Presuda br. 14. Konstitucionen sad (Ustavni sud, Bugarska) od 9. listopada 2018.

Kratak prikaz činjenica i postupka

- 1 Protiv osoba UC i TD podignuta je optužnica; protiv prve zbog upravljanja zločinačkim udruženjem (zajedno s drugima, u postupku već osuđenim osobama) s ciljem zajedničkog počinjenja kaznenih djela u skladu s člankom 159.a Nakazatelenog kodeksa (Kazneni zakonik, u daljnjem tekstu: NK) (trgovanje ljudima, ovdje prostitutkama) u tuzemstvu i inozemstvu u svrhu bogaćenja

(kažnjivo u skladu s člankom 321. NK-a), protiv potonje zbog sudjelovanja u tom zločinačkom udruženju. Osim toga, UC je optužena da je u tri odvojena slučaja u izvršavanju odluke zločinačkog udruženja vrbovala tri žene za prostituciju obećavajući im koristi (kažnjivo u skladu s člankom 159.d u vezi s člankom 159.a stavkom [2] točkom 6. u vezi sa stavkom 1. NK-a) kao i posjedovanja droge (kažnjivo u skladu s člankom 354.a NK-a).

- 2 Optužnica je podnesena 18. travnja 2019., pripremno ročište uspješno je provedeno 27. rujna 2019.
- 3 Nakon saslušanja stranaka, sud je na pripremnom ročištu utvrdio da optužnica ima određene nedostatke, i to da je nejasna, nepotpuna i proturječna. Pritom je riječ o niže navedenome.
- 4 Izneseni su proturječni navodi u pogledu mjesta na kojem je počinjeno kazneno djelo u skladu s člankom 321. NK-a. U dijelu u kojem se iznosi činjenično stanje navodi se da je zločinačko udruženje djelovalo na cijelom državnom području, pri čemu se navode različiti gradovi – Sofija, Bansko, Plovdiv i drugi, dok se u završnom dijelu navodi samo Sofija. Stoga u pogledu mjesta počinjenja kaznenog djela postoji proturječnost između dijela u kojem se iznosi činjenično stanje i završnog dijela: cijelo državno područje ili samo Sofija.
- 5 Izneseni su proturječni navodi u pogledu vremena vrbovanja jedne od žena za prostituciju. U dijelu u kojem se iznosi činjenično stanje govori se o vrbovanju godine 2016., pri čemu je vrbovana žena djelovala kao prostitutka u Sofiji i Plovdivu u ljeto 2016. te u mjestima za odmor na obali, a u prosincu 2016. opet u Sofiji; što znači da se vrbovanje samo po sebi moralo odvijati prije ljeta 2016. Suprotno tomu, u završnom se dijelu navodi da je UC tu ženu vrbovala u prosincu 2016. u Sofiji. Stoga u pogledu vremena počinjenja kaznenog djela postoji proturječje između dijela u kojem se iznosi činjenično stanje i završnog dijela: prije ljeta ili u prosincu 2016.
- 6 Nema nikakvih činjeničnih navoda u pogledu optužbe da je zločinačko udruženje odlučilo da UC treba vrbovati tri žene za prostituciju. Riječ je o nepotpunosti.
- 7 Kazneno djelo posjedovanja droge nejasno se opisuje jer se navodi samo da je droga pronađena u stanu UC-e te je nejasno tvrdi li se da je tamo bila u njezinom posjedu. Riječ je o nejasnoći.
- 8 Državni odvjetnik je izrazio svoju spremnost da nedostatke odmah otkloni potrebnim razjašnjenjima na pripremnom ročištu.
- 9 Sud koji je uputio zahtjev smatra da bi optužnica formalno bila zakonita da je državni odvjetnik te nedostatke razjasnio. Nakon toga bi sud mogao nastaviti s daljnjim postupovnim radnjama.
- 10 Međutim, za to postoji formalna prepreka: nacionalni zakon ne dopušta državnom odvjetniku da nedostatke optužnice otkloni tijekom pripremnog ročišta.

Nacionalni zakon zahtijeva obustavu postupka i vraćanje državnom odvjetništvu, koje mora sastaviti novu optužnicu te je ponovno podnijeti sudu koji na novom ročištu o tome raspravlja, pri čemu to u pravilu dovodi do odugovlačenja od nekoliko mjeseci.

Kratki prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

Nedostaci optužnice

- 11 Optužnica se sastoji od dijela u kojem se iznosi činjenično stanje, odnosno opisuje se činjenična optužba, i završnog dijela u kojem se opisuje pravna optužba. U pravilu se u završnom dijelu navode najvažnije činjenice poput mjesta i vremena počinjenja djela kao i radnje kojima se ispunjavaju obilježja kaznenog djela.
- 12 Proturječnost između dijela u kojem se iznosi činjenično stanje i završnog dijela ili nepostojanje činjeničnih navoda relevantnih za pravnu ocjenu ekvivalentno je nepostojanju dovoljno jasnih činjeničnih navoda u pogledu optužbe. Zbog toga se ti nedostaci smatraju bitnim povredama odredaba postupka koje narušavaju pravo okrivljenika da sazna za što ga se optužuje. Povreda odredaba postupka bitna je ako je dovela do ograničenja postupovnih prava okrivljenika ili drugih stranaka, a nije otklonjena (članak 348. stavak 3. točka 1. NPK-a).
- 13 U skladu s člankom 55. stavkom 1. NPK-a okrivljenik ima pravo znati za koje ga se kazneno djelo optužuje i na temelju kojih dokaza.
- 14 U točki 4.2 interpretativne presude br. 2/02 Varhoven kasacionen sad navodi da „državni odvjetnik u dijelu optužnice u kojem se iznosi činjenično stanje obavezno mora navesti činjenice iz kojih proizlazi ispunjavanje obilježja kaznenog djela i sudjelovanje okrivljenika u počinjenju tog kaznenog djela [...] u što spada i vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela [...]. Nedostatak navoda svih činjenica te kategorije predstavlja bitnu povredu odredaba postupka [...]”.

Nacionalno pravilo koje se odnosi na otklanjanje bitnih povreda odredaba postupka u slučaju nejasne, nepotpune i proturječne optužnice

- 15 Kazneni postupak sastoji se od dvije faze, predsudske i sudske. Sudska faza postupka počinje podnošenjem optužnice u kojoj se optužba detaljno opisuje u činjeničnom i pravnom pogledu.
- 16 Nakon podnošenja optužnice određuje se pripremno ročište u roku od dva mjeseca. Svrha tog pripremnog ročišta sastoji se u ispitivanju određenih okolnosti, pri čemu je jedna od njih zakonitost optužnice. Ta je ocjena konačna (nakon isteka žalbenog roka ili nakon potvrđivanja odluke u drugom stupnju). Nakon toga nije dopušteno ponovno podnijeti prigovor protiv zakonitosti optužnice.

- 17 Preslika optužnice dostavlja se svim strankama (okrivljenicima i oštećenima), koje se mogu očitovati u roku od sedam dana. Pripremno ročište odgađa se za najviše tri mjeseca ako neka od stranaka nije pronađena ili još nije istekao rok od sedam dana.
- 18 Pokrene li se postupak na tom pripremnom ročištu, sud i stranke raspravljaju o brojnim pitanjima, među ostalim, postoje li nedostaci optužnice (uključujući nejasnoće, nepotpunosti i proturječnosti) zbog kojih optužba nije razumljiva. Nakon saslušanja svih stranaka, sud odlučuje o tom pitanju.
- 19 Ako sud utvrdi da optužnica ima nedostatke (da je proturječna, nepotpuna ili nejasna), on obustavlja sudski postupak i uz navođenje povreda vraća predmet državnom odvjetništvu (članak 249. stavak 2. NPK-a).
- 20 Tada ponovno oživljava pre-sudski postupak. Državno odvjetništvo na raspolaganju ima mjesec dana za sastavljanje nove optužnice. Nakon što je optužnica sastavljena, podnosi se sudu. Ponovno se otvara sudska faza postupka te se prolaze gore navedeni koraci: određivanje ponovnog pripremnog ročišta u roku od dva mjeseca, pozivanje stranaka i ponovno ispitivanje optužnice. Ako bi se utvrdilo da nedostaci nisu otklonjeni ili da postoje novi nedostaci, postupak se ponovno obustavlja i predmet se vraća državnom odvjetništvu.

Nacionalno pravilo koje se odnosi na izmjenu optužbe

- 21 Državno odvjetništvo može izmijeniti optužbu iznesenu u optužnici ako su ispunjena sljedeća dva uvjeta: pripremno ročište je provedeno te se ušlo u postupak sudske istrage, točnije izvođenje dokaza; i već su prikupljeni novi dokazi koji rezultiraju zaključkom da djelo ima drukčija obilježja, dakle da postoji bitna izmjena dijela optužnice u kojem se iznosi činjenično stanje u skladu s člankom 287. stavkom 1. NPK-a.
- 22 Optužba se u skladu s člankom 287. stavkom 1. NPK-a ne smije izmijeniti kako bi se otklonio nedostatak optužnice koji je postojao već u trenutku njezina sastavljanja. To se smatra nezakonitim jer se na taj način zaobilazi zakonom propisani postupak za otklanjanje nedostataka optužnice.

Nacionalno pravilo koje se odnosi na otklanjanje očite pogreške koja se tiče činjenica (članak 248.a NPK-a)

- 23 Očita pogreška koja se tiče činjenica tehničko je odstupanje formirane volje državnog odvjetnika od one u pisanom obliku, poput pogrešno napisanog imena, pogrešnog datuma ili slično. U slučaju očite pogreške koja se tiče činjenica, sud određuje datum održavanja glavne rasprave u predmetu i nalaže državnom odvjetniku da otkloni pogrešku u roku od sedam dana. Ako državni odvjetnik tu pogrešku ne otkloni u roku, sud odgađa raspravu i obustavlja sudski postupak, na

način da predmet vraća državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice. Potom se postupak odvija kako je navedeno u točkama 19. do 21.

- 24 U praksi se ove očite pogreške koje se tiču činjenica otklanjaju tako da ih državni odvjetnik objasni na pripremnom ročištu. Otklanjanje slijedi čim sud državnog odvjetnika upozori na njihovo postojanje, a državni odvjetnik na ročištu usmeno objasni što je time mislio. Tako ne dolazi do obustave postupka i predmet se ne vraća državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice.

Presuda br. 14 Konstitucionen sada od 9. listopada 2018.

- 25 To pravilo o otklanjanju očitih tehničkih pogrešaka uvedeno je 2017. i protivno je ustaljenoj nacionalnoj pravnoj tradiciji da se svaka pojedina povreda odredaba postupka pri izradi optužnice, čak i ona najmanje bitna, otklanja samo na jedan način, a to je obustavom sudskom postupka i vraćanjem predmeta državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice. Stoga je nova odredba odmah napadnuta pred Konstitucionen sadom.
- 26 Konstitucionen sad je došao do zaključka da ispravak očite pogreške koja se tiče činjenica u optužnici nije usporediv s izmjenom optužnice te je stoga uvođenje posebne postupovne odredbe o otklanjanju takve pogreške opravdano.
- 27 Istodobno je Konstitucionen sad pojasnio da nije zakonito koristiti institut otklanjanja očite pogreške koja se tiče činjenica da bi se zapravo postigla izmjena optužbe.
- 28 Međutim, razmatrajući jedno drugo pitanje (naime, da viši sud ne može ukinuti presudu na temelju nedostataka optužnice nakon što se o tim nedostacima izričito raspravljalo na pripremnom ročištu te je donesena konačna odluka) Konstitucionen sad je upozorio na značenje ispitivanja predmeta u razumnom roku. Osim toga, Konstitucionen sad je u okviru tog razmatranja smatrao da postoji mogućnost da se nedostaci optužnice u skladu s člankom 249. stavkom 4. točkom 1. NPK-a (uključujući nejasnoću, nepotpunost i proturječnost) otklone u sudskoj fazi postupka, odnosno bez ukidanja presude i vraćanja državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice.
- 29 Nacionalni zakon ne predviđa takvu mogućnost otklanjanja manjkavosti optužnice nakon pripremnog ročišta. Gore navedeno mišljenje Konstitucionen sada nije dovelo do promjene zakona ili sudske prakse.

Značenje instituta iz članka 249. NPK-a za nacionalno pravo

- 30 U većini kaznenih predmeta na pripremnom se ročištu utvrdi postojanje proturječnosti, nejasnoća ili nepotpunosti optužnice. To zahtijeva obustavu sudskog postupka i vraćanje predmeta državnom odvjetništvu. Navedena okolnost

rezultira višemjesečnim odugovlačenjem. U nekim se slučajevima ta procedura ispravljanja nedostataka optužnice višekratno ponavlja.

- 31 U većini bi se slučajeva ti nedostaci mogli odmah otkloniti i time spriječiti višemjesečno odugovlačenje.

Tumačenje u slučaju postojanja pravne praznine

- 32 Ako je normativan akt nepotpun, na slučajeve koji nisu uređeni tim aktom primjenjuju se odredbe koje se odnose na slične slučajeve ako to odgovara cilju normativnog akta. Nedostaju li takve odredbe, pravni se odnosi rješavaju u skladu s temeljnim načelima prava Republike Bugarske (članak 46. stavak 2. Zakona za normativne akte).

Pravila o pozivanju

- 33 Stranke koje sudjeluju u postupku, uključujući okrivljenike i oštećenike, pozivaju se u pisanom obliku. Pozivi se sastoje od lista papira na kojem je tiskani tekst. Na tom je papiru navedeno ime osobe, procesno svojstvo u kojem se osoba poziva, točnije kao okrivljenik ili kao oštećenik, te se navode njezina prava i obveze. Ti pozivi se ne nalaze u neprozirnoj omotnici, njihov sadržaj ni na koji način nije skriven od trećih osoba koje nisu adresati. Ako se dotična osoba ne može pronaći na adresi, poziv se dostavlja određenim trećim osobama u svrhu prosljeđivanja adresatu. Tim je osobama, preko kojih se dostava obavlja, poziv u cijelosti vidljiv.

Značenje razumnog roka za ispitivanje slučaja u kaznenom predmetu

- 34 Jedno od načela za ispitivanje slučaja u kaznenim predmetima je zahtjev za poštovanjem razumnog roka (članak 22. stavak 1. NPK-a).
- 35 Prema članku 6. stavku 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda predmet se mora ispitati u razumnom roku. U nizu svojih odluka Europski sud za ljudska prava prigovorio je vraćanju predmeta državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice ako je do toga došlo nakon početka raspravljanja o meritumu, uključujući postupanje u drugom ili trećem stupnju.

Odnos prethodnog pitanja i predmeta C-612/15

- 36 Pitanje u ovom predmetu postavlja se na temelju argumentacije koja je iznesena u presudi Suda EU-a od 5. lipnja 2018., Kolev (C-612/15), a koja podupire pretpostavku suda koji je uputio zahtjev da nacionalno pravo nije u skladu s pravom Unije utoliko što predviđa neučinkovitu odredbu za otklanjanje nedostataka optužnice.

- 37 Prethodno pitanje odnosi se na način postupanja za primjereno otklanjanje nedostataka optužnice. Nacionalno rješenje predstavlja „korak unazad”, naime obustavu postupka i vraćanje predmeta u fazu prije sudskog postupka, u kojoj je potrebno sastaviti novu optužnicu te je ponovno podnijeti sudu, pokrenuti novi postupak kao i provesti novo pripremno ročište i ponovno ispitati optužnicu, pri čemu se to u nekim slučajevima ponavlja više puta.
- 38 Ujedno bi se iz određenih razmatranja u presudi Kolev (C-612/15) moglo razabrati da Sud na drukčiji način promatra zakonitost otklanjanja nedostataka, i to „korakom prema naprijed”, točnije na način da sud neposredno nakon utvrđenja tih nedostataka još tijekom sudskog postupka državnom odvjetniku pruži mogućnost da ispravi nedostatke (vidjeti točke 67., 71., 74., 94. i 95. presude).
- 39 Nakon objave mišljenja nezavisnog odvjetnika u predmetu C-612/15, nacionalni zakon izmijenjen je na način da je predviđeno pripremno ročište, odnosno, nacionalni sud je već obavezan pokrenuti raspravni dio postupka na način da na tom pripremnom ročištu mora sveobuhvatno utvrditi sve moguće nedostatke optužnice uzimajući u obzir tvrdnje obrane iznesene u tom pogledu. Prva radnja koju Sud navodi u točki 67. presude Kolev (C-612/15) („...otvoriti raspravni dio postupka”) u nacionalnom je zakonu već propisana kao obavezna.
- 40 Međutim, nacionalni zakon ne dopušta drugu radnju, odnosno da sud „sâm ispravi te nepravilnosti”. Nacionalni zakon ne dopušta sudu, nakon što je državnog odvjetnika jasno upozorio na nedostatke, da mu na istom ročištu da mogućnost da te nedostatke ispravi, i potom na istom ročištu uzimajući u obzir očitovanje obrane ispita jesu li te pogreške uistinu ispravljene.

Primjena prava Unije na okolnosti glavnog postupka

- 41 Primjena članka 6. stavka 1. druge rečenice Direktive 2012/13. Ta odredba zahtijeva „žurno” dostavljanje informacija o optužbi. Stoga se postavlja pitanje je li taj zahtjev ispunjen ako nacionalni zakon otklanjanje nedostataka u dostavljanju informacija o optužbi umjetno odugovlači. Konkretnije, ako državni odvjetnik poput onog u glavnom postupku izrazi spremnost za otklanjanje nedostataka optužnice (proturječnost, nejasnoća, nepotpunost), no nacionalni zakon to ne dopušta.
- 42 U skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13 detaljne informacije o optužbama moraju se pružiti najkasnije po dostavljanju optužnice sudu. Sud je već u točki 99. presude Kolev (C-612/15) naveo da posljednji trenutak za dostavu detaljnih informacija o optužbi mora biti prije nego što sud započne meritorno razmatrati optužbu. Dakle, Sud dopušta dostavu informacija nakon što je predmet iznesen pred sud, konkretnije: na pripremnom ročištu na kojem se razmatra pitanje nedostataka optužnice. Stoga iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13, na način kako ga tumači Sud u točki 99. presude Kolev (C-612/15), ne proizlazi nikakva prepreka za otklanjanje nedostataka optužnice tijekom pripremnog ročišta.

- 43 Nacionalni zakon tu mogućnost kategorički isključuje tako što sam uže i doslovnije tumači prava na informiranje o optužbama, smatrajući, naime, da detaljne informacije o optužbi moraju biti dostavljene s optužnicom prilikom njezina podnošenja sudu; a kasnije, dakle ispravkom optužnice na pripremnom ročištu, to nije moguće. Ako optužnica ima nedostatke, postupak će se zbog toga obustaviti, predmet će se vratiti državnom odvjetništvu koje će sastaviti novu optužnicu koju podnosi sudu. Tako se dostava detaljnih informacija o optužbi osigurava novom optužnicom, i to njezinim podnošenjem sudu¹.
- 44 Stoga se postavlja pitanje odgovara li to uže nacionalno tumačenje prava okrivljenika na informiranje o optužbi izvornom smislu članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13.
- 45 Prema članku 47. stavku 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) optužnica se mora ispitati u razumnom roku. Postavlja se pitanje postoji li razuman razlog za nacionalnim zakonom predviđeno odugovlačenje ispravaka nedostataka optužnice, pri čemu to odugovlačenje može trajati od nekoliko mjeseci do nekoliko godina. Razlozi tog odugovlačenja su obavezan nacionalni zahtjev prema kojem se pokretanje postupka dopušta samo na temelju savršene optužnice i nedostatak mogućnosti da se ti nedostaci otklone u već pokrenutom postupku.
- 46 Prema članku 82. stavku 2. UFEU-a direktivama se mogu utvrditi minimalna pravila čije usvajanje ne sprječava države članice da zadrže svoju višu razinu zaštite; te direktive uzimaju u obzir posebnosti pravnih tradicija država članica. Stoga se postavlja pitanje nema li nacionalna odredba prednost pred Direktivom 2012/13 kako je tumači Sud u predmetu C-612/15 jer ta nacionalna odredba nudi identičnu ili čak višu razinu zaštite i to se zasniva na nacionalnim pravnim tradicijama.
- 47 Okrivljenik dobiva kvantitativno i kvalitativno jednaku informaciju o optužbi (razjašnjenje u slučaju nejasne, nepotpune ili proturječne optužnice). To razjašnjenje može uslijediti odmah na raspravi (mogućnosti koju Direktiva 2012/13 prema tumačenju Suda u predmetu C-612/15 dopušta), no ono može uslijediti i nakon odugovlačenja od nekoliko mjeseci, prema obaveznom zahtjevu nacionalnog postupka.
- 48 Istovremeno se može pretpostaviti da nacionalno pravo nudi višu razinu zaštite jer je u skladu s nacionalnim pravilom ispravljena optužba sadržana u jedinstvenom tekstu, dok u slučaju ispravka manjkave optužbe na raspravi postoje dva teksta, izvorna optužnica s nedostacima i razjašnjenje tih nedostataka. Posljedično je razina zaštite u pogledu prava na informiranje prema nacionalnom zakonu identična ili čak viša od one u skladu s Direktivom 2012/13.

¹ Postoje dvije iznimke: otklanjanje očitih pogrešaka koje se tiču činjenica i izmjena optužbe nakon prikupljanja novih dokaza.

- 49 Osim toga, u skladu s člankom 82. stavkom 2. UFEU-a, u obzir je potrebno uzeti nacionalne pravne tradicije. Pokretanje sudskog postupka na temelju optužnice koja nema nikakvih nedostataka posebno je bitna za razumijevanje nacionalnog prava. Premda je Konstitucionen sad zbog nužnosti očuvanja razumnog roka, i razmatrajući procesnu logiku, upozorio na to da ne bi bilo protivno Ustavu ako bi se osigurala mogućnost otklanjanja nedostataka u optužnici tijekom sudskog postupka, to tumačenje nije prihvatilo ni nacionalni zakonodavac ni sudska praksa.
- 50 Stoga se postavlja pitanje krši li nacionalni zakon načelo nadređenosti prava Unije jer isključuje mogućnost razjašnjenja optužbe tijekom rasprave i time proturječi presudi Kolev (C-612/15).
- 51 Primjena načela poštovanja dostojanstva. To načelo ima dva obilježja. Na prvom mjestu je ljudsko dostojanstvo u skladu s člankom 2. UEU-a i člankom 1. Povelje. Nacionalno pravilo koje se odnosi na poziv pruža mogućnost trećoj osobi da sazna da je dotična osoba okrivljenik u kaznenom postupku ili je oštećena kaznenim djelom. Što se češće neka osoba poziva, to je veća i vjerojatnost za to. Stoga bi se ljudsko dostojanstvo manje narušavalo kada bi se izbjegao zahtjev za obustavom postupka i vraćanjem državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice. Na drugom je mjestu profesionalno dostojanstvo u skladu s člankom 31. Povelje, u ovom slučaju profesionalno dostojanstvo sudaca i državnih odvjetnika. Nacionalni zakon koji ne osigurava nikakve postupovne mjere kojima se odmah mogu otkloniti nedostaci optužnice, iako to žele i optužba i obrana te sud smatra primjerenim, izaziva osjećaj profesionalne bespomoćnosti. Zakon koji obvezuje suce da udovolje zahtjevu razumnog roka, a potom im oduzme očigledno i normalno pravno sredstvo za to (ispravak nedostatka u optužnici tijekom rasprave na kojoj je taj nedostatak utvrđen) na način da ih umjesto toga obveže primijeniti drugi pravni instrument koji rezultira višemjesečnim odugovlačenjem, vrijeđa njihovo profesionalno dostojanstvo.

Koristan učinak prethodne odluke

- 52 Ni članak 6. Direktive ni članak 47. stavak 2. Povelje ne uređuje postupak otklanjanja nedostataka u sadržaju optužnice; stoga ti članci nemaju izravan učinak. Tumačenje Suda, koje se zahtijeva, ne može inicirati novi nacionalni pravni institut za otklanjanje nedostataka optužnice, naime, presuda Suda ne može sama po sebi biti temelj za otklanjanje nedostataka na pripremnom ročištu.
- 53 Pa ipak, tumačenje koje se zahtijeva može poslužiti tomu da sud koji je uputio zahtjev samostalno pristupi tumačenju nacionalnog prava i pritom dođe do rezultata koji je u skladu sa zaključcima Suda u pogledu primjerenog procesnog postupanja u svrhu otklanjanja nedostataka optužnice. Konkretno, postoji mogućnost da Sud odluči da odredbe članka 248. stavka 5. točke 2. u vezi sa stavkom 1. točkom 3. u vezi s člankom 249. stavkom 4. točkom 1. NPK-a (u slučaju nedostataka optužnice predviđeni su obustava postupka i vraćanje državnom odvjetništvu radi sastavljanja nove optužnice) nisu u skladu s pravom

Unije ako se općenito i bez iznimke primjenjuju u svim slučajevima, čak i ako bi se utvrđeni nedostaci mogli otkloniti na pripremnom ročištu tako da ih državni odvjetnik odmah razjasni. U tom bi slučaju sud koji je uputio zahtjev bio ovlašten ne primijeniti te odredbe. Prema nacionalnim pravilima o tumačenju, sud koji je uputio zahtjev primijenio bi najbliži nacionalni pravni institut, naime, onaj za otklanjanje očite pogreške koja se tiče činjenica u skladu s člankom 248.a stavkom 1. NPK-a. Time bi se državnom odvjetniku dala mogućnost da bez odgađanja (ako je potrebno, u roku od sedam dana) otkloni nedostatke. Samo ako državni odvjetnik te nedostatke ne može otkloniti, onda bi sud koji je uputio zahtjev obustavio postupak i predmet vratio na sastavljanje nove optužnice. Takvo tumačenje bilo bi u skladu i s odlukom Konstitucionen sada koja se na to odnosi.

- 54 Osim toga, tumačenje Suda bilo bi vrlo bitno za ocjenu jesu li nacionalni sudovi koji o glavnom postupku odlučuju u drugom ili trećem stupnju poštovali pravo okrivljenika na informiranje. Konkretnije: ako bi Sud odlučio da se otklanjanjem nedostataka na pripremnom ročištu poštovalo pravo okrivljenika da sazna koja se optužba protiv njega podiže, viši stupnjevi ne bi mogli ukinuti odluku o meritumu suda koji je uputio zahtjev uz obrazloženje da je to pravo povrijeđeno. To je pravo, naime, povrijeđeno ako nedostaci optužnice nisu bili otklonjeni u skladu s nacionalnim zakonom te je otklanjanje stoga bez učinka. Na taj način bi se osigurala primjena nacionalnog zakona u skladu s tumačenjem Suda.
- 55 Naposljetku, tumačenje Suda bilo bi poticaj nacionalnom zakonodavcu da odgovarajuće izmijeni odredbe o otklanjanju nedostataka optužnice.